

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:
3 hasábos petitsor egyszer
9 kr., többszöri hirdetés-
nél 7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttér petitsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap
szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmentetlen leveleket
csak ismert kezekről toga-
dunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zala-egerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A nehéz napok.

Amint a verőfény mind ritkábban eresztgeti felénk lassan gyengülő sugarait és a borús felhők kezdik a láthatáron elfoglalni az uralmat, amint gyérül a külső személyforgalom és kiki inkább a szobák falait keresi föl, ahol a fűtött kályha több és több lakót talál: a szerint gyül a gond, szaporodnak a barázdák a gazda homlokán, különösen ha a Gondviselés több családtaggal áldá meg, akik ellátásának súlyos gondja reá nehezedik.

Nyugodtan pihen a meleg helyen és gondolvissza a lefolyt év eseményeire, bizonyos önértéssel tekint a jövőbe s számol — a bevetett földre alapítva reményeit — a jövő esélyeivel, ha a múlt gazdasági év számláját akként zárja le, hogy a termésből a téli napokon, midőn a keresetre semmi kilátás, magát és családját szerényen ellátva tudja.

De a lehulló zuzmára csikorgása, mint megannyi tördőfés, járja át a családfo kebelét, midőn a sárguló levelekkel utolsó reményszálait érzi tova röppenni és kamarájában, pajtájában körültekintvén, mindenütt csak az üresség ijesztő réme terjeszt felé karját.

Ki írhatná le azon érzelmeket, a melyek ilyenkor keblében dúlnak? A csalódás és reménytelenség vivnak belsejében haláltusát s marcangolják a pihenni vágyó fáradt tagokat. Mit tegyen, mihez fogjon? Ez a kérdések kérdése! Az önfentartás ösztöne élni készíti. De az élet olyan, mint a tűz, emészt. Hol a gyújtó anyag, amelyből melegét merítse? Ezekre kellene a híres néptribunoknak megfelelni.

Még gyermek valék, midőn ős tanárom egy kis vékony fűzetkét nyomott kezembe. Olvasd el fiam figyelmesen — mondá — s majd a jövő vasárnap, mikor visszahozod, elmondod röviden, mit tanultál belőle. A falusi jegyző és tanító szép hivatása volt tettekkel

benne illusztrálva. Morális kötelmeiket nem a rideg paragrafusok, hanem szívök jó ösztöne szabta meg s míg nemes példájukkal a népet magukkal ragadták az erkölcsiség terén, szívjószág sugalta működésük oly anyagi jólétet teremtett a községben, hogy míg e két emberbarát volt a lakosság példányképe — dacára az olykor bekövetkezett sovány esztendőnek — a nép a takarékoság erényét sajátjává tevén, évtizedeken keresztül szükségét nem ismert.

Sajátságos rendszerévé kezd válni népünknek a *vétel* anélkül, hogy az *adásra* figyelem fordították. A régiebb idők cseréje kezd teljesen kimenni a divatból. A szükségletnél vagy a jó-tékony célú humanus alap előteremtésénél az ó-nép jó szívére ápellálnak, hozzá, mint kiapadhatlan forráshoz, fordulnak. Az utóbbi még megjárja, mert fölöslegéből merítettik, de az első a *kell* már *vétel*, melyért *adást* méltán várhat; mert különben megzavarodik az egyensúly, különösen ha a forrás kiszáradó félben van.

A téli idő, midőn a földművelő minden munkától föl van mentve, alkalmas volna arra, hogy oly kézi munkára taníttassék a nép, amelyet játékszerűen a kályha mellett kényelmesen végezhetne. E munkának kettős célja volna: megmentené az unalomtól, amely már annyi bajnak és bűnnek volt szülőanyja vagyis ahelyett, hogy a koresma padján lábát lóbázza a jövő termését már jó eleve torkába bekebelezi, szórakoztató munkát talál; más részt oly sanyarú időben, amidőn az év szűk termése nem hozott annyit, hogy a tél terhes napjait gondtalanul átélhetné, nyujtana mégis annyit, hogy szigorú számítás mellett legalább annyit biztosítana a családtagoknak, hogy tisztességes uton jutván valamelyes keresethez, a kényszerűség nem zavarná meg olyan könnyedén az enyim és tied fogalmát.

A házi iparnak annyiféle faja van, hogy úgy szólván minden vidéknek van oly parlagon heverő produktuma, amelyet a hosszú téli esté-

ken kellő vezetés és utmutatás mellett hasznosítani lehet. Egyik vidéken szalma van, melyből kalapokat, lábtörölköket lehet készíteni; a másik vidék erdősegekben gazdag, amelyekből vesszót kosárkötésre és faanyagot játékszerek és faragványok készítésére olcsó pénzen nyerhetni, melyek feldolgozva, némi keresetet nyujtanának.

Igaz, hogy a nép nincsen tájékozva az efféle munkában, azonban a papok, tanítók és jegyzők, akik már olvasás utján a világban körültekintenek, meghozhatnák embertársaik érdekében azon csekély áldozatot, hogy maguk a házi ipar egyik-másik ágát elsajátítván, a téli estéken arra falubelieket is megtaníttassák s azok eladását némileg közvetítenék.

Ez volna azon humanus érzet, amelylyel még embertársaik kebeléből a szükség- és nyomortól szült elkeseredést kiirthatnák s őket a valódi emberiségnek tisztán megőrizhetnék, más részt maguknak — a tiszta öntudat szülte legszébb jutalmon kivül — elévülhetlen érdemeket szerezhetnének!

A soproni kereskedelmi- és iparkamara köréből.

A soproni kereskedelmi- és iparkamara október hó 20-án tartott rendes közös ülésének jegyzőkönyvét megküldvén, abból a vármegyénkire vonatkozó határozatokat a következőkben közöljük:

A kereskedelemügyi miniszter tudatja a kamarával, hogy Zalavármegye alispánja felterjesztette Nagykanizsa város kérvényét, melyben megengedni kéri, hogy az ottani országos vásárok — állítólag az eddigi gyakorlathoz képest — már az illető határnapokat megelőző vasárnap délután vehessék kezdetüket. A kamara tájékoztatásául megjegyzi a miniszteri leirat, hogy a hivatalos vásárjegyzék összeállítására alkalmával ezen országos vásárok határnapjai akként állapítottak meg, hogy a vásárok az illető határnapok előtti hétfőn kezdődnek és két napig tartanak s hogy a városnak a fentebbiekhez hasonló kérelmét az előző miniszter, tekintettel arra, hogy a vásárok engedélye csak a hétfő és keddi napra terjed s egyuttal hivatkozva a vasárnapi munkaszünetről szóló 1891. évi XIII. t. c. célzataira — már egy ízben megtagadta. Mindazonáltal — mielőtt a város kérelmét fontolóra venné — az alispáni jelentés

A „Zalamegye“ tárcája.

Deák Ferenc gyermek- és ifjúsági éveiből.

— Küssy Tamástól. —

Ha a családfo a családi eseményekről rendes naplót vezetnének, e naplók igen sok esetben hazánk történetéhez nagybecsű adalékokat szolgáltatnának.

A családfo számos esetben maguk is a társadalom kimagasló alakjai, talán épen országos ügyekben szereplők. Ha napról napra házi krónikát vezetnének, mennyi érdekes, jellemző vonás maradna fenn rólok nem csupán az életrajzok, de az ország történetének kiegészítéséhez is! Míg ily családi naplók hiányában a házi szentély életének legfényesebb mozzanatai legalább is az egykorúak halálával feledékenységbe mennek, s már a harmadik-negyedik nemzedéknél még a vékony hagyomány is elmosódik.

És mennyi érdekeset tüntetnének föl e naplók a gyermekek neveléséről, fejlődéséről, első iskoláztatásukhoz kötött szülői tapasztalatokról, amelyek legtöbb nagy emberünk életrajzaiban jóformán teljesen hiányzanak.

Pedig kicsinyekből lesznek a nagyok!

Kitünőségeinkkel sok esetben úgy vagyunk, mint a mély völgyek lakói, kik csak akkor látják a napot, midőn az teljes melegt terjesztve, fejük fölött ragyog. Az a hosszú út, melyet a nap megtett, míg hozzájuk ért, elfüdvé maradt előttük!

E helyen hazánk egyik legnagyobb, legönzetlenebb fiának, a haza bölcsének: Deák Ferencnek ifjúsági életét óhajtanám a fiatal nemzedéknek bemutatni. Ez azonban nem könnyű feladat. Sokan vannak, különösen Zalamegyében, kik őt személyesen ismerték, barátságával dicsekedhettek, kiket hozzá vérrokonság kötött; de ismerték őt azon korban, midőn már, mint Magyarország vezérfiának, szerepelt. Azok, kik gyermekéveiket töltötték

vele, majdnem mind eltűntek az élők sorából, s velők sirba szállottak a föl nem jegyzett gyermekkori emlékek is. Levéltárakban hiában kutatunk; azok nem igen szokták a gyermekek élményeit megőrizni; nekünk, későbbi nemzedékeknek, jobbara a hagyományokhoz kell folyamodnunk; azokból a gyér tudósításokat összegyűjtjük. E sorok írója nem kimélt időt és fáradságot, hogy Deák Ferenc ifjúsági életéből, a háromnegyed század előtti időből, a feledékenységűl megmentse, amit megmenteni lehetett. Köszönet azoknak, kik e munkában támogattak.

*

Alig lesz köztetek, kedves ifjak! valaki, aki ne tudná, hogy Deák Ferenc Zalamegye szülőjé. Zala egyike Magyarország legszebb megyéinek. A festői szépségű Balaton tó Almástól a Keszthelyen túli Fenékgig érinti. A tó zalai partvidéke gyönyörű regényes fekvéssel bír. A kies balatonfüredi fűrdőhely; közelében a Balatonba mélyen benyúló Tihany-félsziget, mely mintegy a tó hullámaiból látszik kiemelkedni, egy ősrégi sz. benedeki apátsággal, híres vízhanggal, mely 15 szótogat hangoztat vissza; odább a tóba szinte bekönyöklő bortermő Badacsony, alant szép nyári lakokkal körülvéve; belebb a Somlyóhoz hasonló Szent-György-hegy, Csobáncz, Hegyesd, Tátika, melyek Kisfaludy Sándor, szintén Zala nagy fiának, regéiből ismeretesek; a pompás-fekvésű Szigliget váromjaival és bűvös-szépségű öblével; Keszthely közelében az alacsonyabb Szent-Mihály-hegy: mindezek összeségükben hazánk egyik legszebb panorámáját tüntetik a szem elé.

A megye nyugati része szelid emelkedésű halmaival, termékeny völgyeivel szintén kellemes hullámos területet képez. Kiválik ebben szépsége által a Zala folyó által átszelt Zalavölgye, melynek Zala-Apáti és Szent-Gróth közti részében, domb alján tekszik Kehida, a Deák-családnak legismeretesebb volt birtoka.

A legtöbben, kik Deák Ferenc életéről följegyzéseket tettek közzé, azt állítják, hogy hazánk e nagy fia Kehidán született. De ez tévedés. Ferencünk születési

helye nem Kehida, hanem Söjtör, mely a Zala, Kerka és Váliczka folyók között fekvő és szintén Zalamegyéhez tartozó Göcsej keleti határán innen, Zala Egerszegtől, a megye székhelyétől, délre fekszik.

Ezen észak-déli irányban három kilométer hosszú helység dombkoszorúval körülvéve, szép vidékkel bír; maga a falu a nyugati dombosorok alatt terül el. Közel a faluhoz nyugat felé foly a Váliczka, melyen túl Göcsej kezdődik. A helységet számos uradalmi épület és több urasági ház díszíti. Egykor, midőn a Deák család még ott lakott, nagyjából a söjtöri nemes családok fiaiból kerültek ki Zalamegye tisztviselői. Mai nagyobb birtokosai: Tarányi Ferenc, a söjtöri Deák-birtok örököse azon címen, mert édes atyja, Tarányi Mihály, testvére volt a gyermektelenül elhalt Oszterhuber-Tarányi Józsefnek, Deák Klára férjének, tehát Deák Ferenc sógorának. Továbbá özvegy Sümeghy Ferencné, kinek férje Deák Ferenc barátja s egykor Zalamegye részéről országgyűlési követ volt; úgy szintén Deák Ferenc kortársa, a jelenleg 86 éves Marton Pál és Tolnai Festetics Mária grófnő, udvarhölgy, ki a nyár egy részét szép söjtöri kastélyában szokta töltetni.

A falu közepén, a plebánia-laktól délre, a negyedik telken, benn az udvaron, jelenleg teljesen elhanyagolt állapotban van a szerény, egyemeletes ősi Deák ház, melyben Deák Ferenc született, az emeleten négy, a földszinten három szobával. A földszinti szobák középsőjében balra zövd kályhacserépen a Deák család címere van a falba illesztve, a bal mezőben D. F. betűkkel, a jobbikban tollat tartó kézzel. A földszintet jelenleg Tarányi Ferenc birtokos ispánja lakja; az emeleten aratás után gabonát szoktak tartani. Emléktábla, sajnos, a házat nem jelöli.

Az a tévedés, hogy Deák Ferenc Kehidán született, onnan eredhetett, hogy iskolai évei idejében rendes lakhelyűl Kehida van a tanulók névjegyzékébe beírva. Ez azonban nem azt jelenti, hogy Kehidán született, hanem hogy a bejegyzés idejében Kehida volt édes atyjának lakhelye.

mellékletének ide zárása mellett felhívja a kamarát, tegyen jelentést arra nézve, hogy a nagy-kanizsai országos vásárok az eddigi gyakorlat szerint tényleg már vasárnap délután vették-e kezdetüket és ha igen, mióta áll fenn ezen gyakorlat?

A kamara az összes ügyiratok közlése mellett véleményes jelentésére szólította fel ifj. Fesselhofer József nagykanizsai kamarai küllagot, aki a megkeresésnek elismerést érdemlő készséggel felelt meg s jelentésében oda nyilatkozott, hogy Nagy-Kanizsa városa már évszázadok óta országos vásárait mindig hétfői napon tartja, mincképpen követeleménye az volt, hogy az országos vásárhoz történendő előkészületek u. m. sátor építés, kirakodás stb. már előző napon vagyis vasárnap délután 3 órakor kezdetüket vették. Ennek következtében kéri a kamarát, hogy a város kérvényét a miniszteriumhoz pártolólág terjessze vissza.

Tekintve, hogy Nagy-Kanizsa országos vásárait évszázadok óta tényleg mindig hétfőn s a reá következő napokon tartotta és tartja; tekintve továbbá, hogy ezen gyakorlat következtében ez idő szerint már ki nem puhatolható idők óta azon szokás honosodott meg, hogy a vásárosok sátraik és állványaik felállítását, áraik kirakását és elárúsítását már az előző vagyis a vasárnapi nap délutánján kezdték meg; tekintve végül, hogy ezen szokás betiltása esetén a tulajdonképeni vásár kezdete tetemesen késleltetnék, aminek csak is az általános forgalom s a vásárosok iparosok és kereskedők vallanak kárát: a közgyűlés az iroda javaslatára Nagy-Kanizsa város tanácsa kérelmének teljesítése mellett nyilatkozott s ily értelemben tesz a kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztést.

A kereskedelemügyi miniszter tudatja a kamarát, hogy Zalavármegye alispánja jelentése mellett felterjesztette hozzá a zala-lövői birtokosság folyamodványát, melyben kéri, hogy az országos vásárokat nézve megállapított piaci helypénzszabályzat hatálya az ott tartatni szokott heti vásárokat is kiterjesztessék. Az alispáni jelentést melléleteivel együtt oly felhívással küldötte meg visszavárárolag a kamarának, hogy a szóban forgó kérelemre nézve közgazdasági és forgalmi szempontból tegyen véleményes jelentést.

Mivel Zala-Lövő közbirtokosságának vásártartási joga V. Ferdinánd király hiteles másolatban mellékelt kiváltságlevelével minden kétséget kizárólag be van igazolva; mivel ennek folytán nem vonható kétségbe ezen kiváltság tulajdonosainak a javukra engedélyezett hetivásárokon való helypénzszabályzat joga sem; mivel továbbá a kereskedelemügyi miniszterium által 1890. évben a zala-lövői közbirtokosság országos vásárai számára engedélyezett helypénzszabályzat a vár megye területén számos országos és hetivásáron életbe léptetett általános díjszabályzatnak szöröl szóra megfelel s helybenhagyása annak idején a kamara részéről is véleményeztetett; mivel végül ezen díjszabályzat egyes tételei oly mérsékeltnek vannak megállapítva, hogy a közgazdasági és forgalmi viszonyoknak kedvezőtlen be folyasolása annak a zala-lövői hetivásárokat való kiterjesztése által kizártnak tekinthető: az iroda javaslatára a közgyűlés a zala-lövői közbirtokosság kérelmének teljesítése mellett nyilatkozott s ily értelemben tesz a miniszterhez felterjesztést.

Nagy Kanizsa város asztalosai augusztus 18-án közös értekezletre gyűltek egybe s az erről felvett jegyzőkönyvet további illetékes intézkedés céljából a kamarának megküldötték. Értekezletük tárgyat azon sokszor panasolt körülmény okozza, hogy a n. kanizsai kir. törvényszék fogházában az asztalos ipar úgy nagyban, mint kicsinyben rendszeresen üzetik, hogy a foglyok az asztalos ipar körébe vágó mindennemű munkát készítenek, hogy a fogház felügyelőség bárki részéről elfogad megrendeléseket és a kész árukat nyilvános piacon árúsítja, hogy a fogház kapuján bádogtábla van kifüggesztve, mely a közönséget a megrendelési és el-

adási órákról értesíti, hogy ezáltal az önálló és adófizető asztalos mesterek üzletükre mindinkább megszorítottak és üzleti forgalmuk a minimumra redukálódik s hogy ennélgyva ezen igazságtalan és erkölctelen versenynek mielőbb véget kellene vetni.

Ezen panasz nem új. A kamara már 1889. évi főjelentésében foglalkozott ezzel s az akkori kereskedelemügyi miniszter a kamarához intézett leiratában reflectált is reája, kijelentvén, hogy a kamara panaszát általánosságánál fogva oly konkrét, lényeges és alaposnak nem tekintheti, hogy ezek alapján az igazságügy-miniszterrel tárgyalást kezdhetne. Egyidejűleg a miniszter a kamara figyelmét ama kimerítő jelentésre hirta fel, mely a fogházakban, börtönökben, fogházakban üzött ipar szabályozása tárgyában 1883. évi január hóban tartott értekezletekről adatott ki. Erre a kamara 1890. évi jelentésében a nagy-kanizsai fogház-ipar fent esettelt működésének s a megtelepedett asztalos iparra való káros behatásának hű képét nyújtja, mely jelentés azonban ez ideig nem vezetett szemmel látható eredményre, a panasolt visszaélések pedig évről-évre nagyobb arányokat öltenek: miért is a közgyű és az iroda javaslatára elhatározta, hogy ezen kérdés megoldását és a tagadhatatlan bajok orvoslását külön felterjesztésben újból megkísérlendő.

A Pallas Nagy Lexikona.

A görög földön odalenn kiánsnak régi idők emlékeiből egy-egy kődarabot, ősidők szobrainak apró cseprő töredékeit. Egy kéz, egy láb, kardarab, csomka fej. S nemesek a szakértő, a régiségeket buvárló tudós, de az egyszerű ember is csak kezébe veszi a múlt idők emlékeinek eme romját és szem pillantásra látja, vajjon kontár-munka hulladéka, avagy hatalmas mestermű maradáka került-e kezébe. Praxitilés Eros-ának torzóját senki ember fia nem téveszti össze avatatlan kezek faragványává.

Igy vagyunk mi most is, mikor egy hatalmas, nagy munka első töredéke kerül a kezünkbe. Tizenhat tenyérynyi vastag kötetre tervezett műnek első füzeté az, a miről szólan akarunk. Körülbelül 16,000 sűrűn nyomtatott oldalból 64 az, a mit már is látunk. De valamint a Praxitilés torzójából, Homéros Iliásának kezdő soraiból, rögtön látható, hogy nem kontár, fércelmény, hanem hatalmas mestermunka a tartozéka, ugy mi is konstatalhatjuk ennek a 64 oldalnak a révén, hogy kiváló alkotás az, a minek nyomában kell járnia.

A Pallas Nagy Lexikona 222 munkatársának névsora már egymagában is teljes kezesség erre nézve. Aki csak a magyar tudós vagy írói világban kiváló, első rangú helyet foglal el, — nem hiányzik ebből a névsorból. S hogy tudósvilágunk teljes odaadással és képességének, tudásának és tapasztalatainak minden irányban való érvényesítésével dolgozott ezen a nagy művön, mutatja már az első füzeten is az a körülmény, hogy minden érdemleges cikk névaláírással jelent meg Nevével, multjával, reputációjával kezkeskedik tudós- és íróvilágunk, hogy mindaz, a mi a Pallas Nagy Lexikonában megjelenik, teljes foglalattja az ez idő szerint való összes modern tudásnak.

S csak egy pillantás ez első füzetbe, mely A tól Achorion-ig terjed, máris mutatja ennek a Magyarországon elsőbbsen meghonosított rendszernek kiváló értékét és fontosságát. Ott van például mindjárt a füzet legelején Aachen porosz város leírása. S ime megtaláljuk a cikkben nemcsak a város törtériját, nevezetességeinek rövid, de pontos leírását, de hű képét annak is, a mi ebben a porosz városban Magyarországgal összefügg. Leírja hiven az aacheni templom magyar kápolnáját, leírásban és rajzban bemutatja az ott őrzött magyar régiségeket, s megemlékezik arról is, hogy ezek a régiségek annak idején a budapesti ötvösműkiállításon is megfordultak.

Ott találjuk ugyancsak az első füzeten az Abauj-Tornamegye cikket, a megye térképével. Eredeti felvétel nyomán készült, gyönyörűen kidolgozott, kiválóan pontos térkép ez s ugyanilyent közöl a Nagy Lexikon előrajza szerint minden egyes vármegyéről s ezennél még külön térképen mutatja be az ország nagyobb, szerveztesebb városait is. De kiváló érdekű a megye leírása is, minőhöz hasonló hű és pontos monográfia lexikális munkában még ez ideig nem jelent meg. Leírja a megye topográfiáját, ismerteti a megye lakosságát, az ipart, kereskedelmet, a szellemi műveltséget, a közigazgatást s részletesen, egészen napjainkig terjedően megírja a megye történetét. Megyénk és városaink ilyen teljes, hű, érdekes és tanulságos leírása már magában is megbecsülhetetlen értékű munka s ezeket — bárhol keresnők is, — nem találjuk meg sehol, eddig megjelent enciklopedikus munkában.

Ugyancsak az első füzet például leírja az Abisszini cikkben Lipót belga király megbízottjának, Haneuse kapitányának habesi expedicióját, pedig mindenki, a ki a napi eseményekkel foglalkozik, tudja, hogy közvetlen napjainkban történt mindez, olyannyira közel, hogy még eddigelé semmilyen lexikális munkában megemlítve nincsen.

De nem folytatjuk ezeket a szemelvényeket, mert ily módon végig kellene mennünk az összes cikkeken, A betűtől Achorionig. Még csak annyit említünk meg, hogy e kiváló munka külsőben is méltó diszszel jelenik meg a magyar közönség előtt. Teljesen famentes, tehát soha meg nem sárguló, hófehér papíron nyomódott, olyan szép metszésű betűkkel, miknek az olvasása valóságos üdülés az olvasásban kifáradt szemre. Az illusztrációk, fametszetű és színes münellékek, valamint a térképek pedig nemcsak megállják a versenyt bármely eddig megjelent elsőrangú külföldi munkával, hanem megbecsülhetetlen érdemük a soha szem elől nem tévesztett szempont: a hazainak, a magyarok kultiválása. Nem mellőzi a munka a kiváló, bárha az messze essék is tőlünk, de nem mellőzi a hazait sem, a mit pedig eddigelé a külföldi lexikális munkák vagy rosszindulatból, vagy érdeklődéshiányból rendszerint mellőztek, a hazaiak pedig azért, mert visszaretentek a nagy, esetleg meg sem térülő anyagi áldozatoktól.

A magyar közönségesen áll most megmutatni, hogy az érdemeset, a kiválóit mindig felkarolja s tartózkodó csak akkor volt, ha jeges kíváncsalmainak teljesítését nem várhatta. A Pallas Nagy Lexikona pedig meggyőződésünk szerint nem hiába áldozott százazreket, mert nem lesz intelligens magyar család, a hol ez a kiváló, igazi szükségét pótoló és minden tekintetben nagyérdemű munka hiányozni fog. Még megemlítjük, hogy a Pallas Nagy Lexikona ára füzetenként 30 kr. = 60 fillér, kötetenként pedig diszes kötésben 6 frt = 12 korona.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Hátralékos előfizetőinket — tekintettel az év végének közeledtére — felkérjük, sziveskedjenek hátralékaikat lapunk kiadóhivatalához postai utalvánnyal mielőbb megküldeni.

A kiralyne névnapján, november 19-én hivatalos istentisztelet volt a nagy-kanizsai szentferencrendiek templomában, melyen a katonai és civilhatóságok szépen voltak képviselve, továbbá résztvett a polgári iskolai és elemi iskolai tanuló ifjuság a tantestület vezetése mellett. Az istentiszteleten Nith Norbert administrator pontifikált.

Iskolai látogatás. A Keszthely város kultur intézetei iránt meleg érdeklődést tanúsító *Festetics Tassiló* gróf a napokban látogatásával tüntette ki a keszthelyi főgymnasiumot, hol fia, *György gróf*, folyó hó 27-én teend magánvizsgálatot az I. osztály tantárgyaiból.

Kaszino estély. A zala-egerszegi kaszinó t. hó 24-én saját helyiségében igen sikerült és szépen látogatott

azon állítását, hogy Ferenc, mint elemi tanuló, Kőszegre került.

A gymnasiumi tanfolyamot nem egészen nyolc éves korában *Keszthelyen* kezdette meg.¹⁾ E gymnasium mag a csornai premonstréiek vezetése alatt áll. Az 1811/12 ki iskolai évben, midőn Ferenc az első gymnasiumi osztályt végezte, *Gyöngyösi Pál* (utóbb, 1820—1857-ig csornai prépost) volt az igazgató, az első osztály tanára pedig *Kopits Ignác*.

Akkori szokás szerint az iljak az erkölcsi viseletből, a hittanból és összesen a többi tantárgyakból kaptak külön tanjegyeket. Deák Ferenc tanjegyei Keszthelyen 20 tanulótársa között az I. félévben: erkölcsi magaviseletből első osztályú (primaé classis); a hittanból 5-ik jeles; a többi összes tantárgyból első osztályban 2-ik. — A II. félévben: erkölcsi magaviseletből első osztályú; a hittanból 3-ik jeles; a többi összes tantárgyakból 2-dik jeles.²⁾

A második gymn. osztályt 1812/13-ban *Pápaián* (Veszprém megyében) a pannonhalmi szent Benedek-rendiek vezetése alatt álló tanodában végezte. Igazgatója volt *Predmerszky Dömötör*, tanára *Szajkó Ignác*, mindkettő sz. Benedek-rendű áldozópap. Tanulótársainak száma az első félévben 31, a másodikban 28. Tanjegyei az első félévben: erkölcsi magaviseletből első osztályú, hittanból első osztályú, a többi összes tantárgyakból első osztályban 8-ik. A második félévben erkölcsi magaviseletből első osztályú, a hittanból első osztályú; a többi összes tantárgyból négy jeles után első osztályban első³⁾

1) Életről között többen azt állítják, hogy Deák Ferenc az első gymnasiumi osztályt Kőszegen kezdette meg De ennek a kőszegi gymnasiumi ifjuság névjegyzékében semmi nyoma. Nem Ferenc art ott, hanem az ybátyjának, a Fárnokban lakó Deák Józsefnek két fia: György és József végeztek Kőszegen 1814—16-ban a „humaniorákat”, vagyis az 5-ik és 6-ik gymnasiumi osztályokat. (Ft. Koller Mik a kőszegi gymn. igazgató ur közlése.)

2) Ft. dr. Burányi György keszthelyi gymn. igazgató ur közlése.

3) Ft. Ocsosvzky Kázmér pápai gymn. igazgató ur közlése.

(Folyt. köv.)

Deák Ferencünk szülei voltak: *Deák Ferenc*¹⁾ (született 1761. június 15-ikén Kehidán; meghalt 1808. január 25-ikén 47 éves korában ugyanott²⁾; anyja: *Sibrik Erzsébet*, Sibrik Antal györmegyei alispán leánya (született 1771-ben, meghalt 1803. október 17-ikén Söjtörön.³⁾ E szerint a mi Ferencünk édes atyja 28 éves korában vevé nőül a szépségéről híres Sibrik Erzsébetet.

E házasságból, a söjtöri plebánia anyakönyve szerint⁴⁾ hét gyermek született:

1. *Antal József*, született 1789. ápril 15-dikén Söjtörön. Keresztszülei: Kuffstein Ferenc gróf és Szécsenyi Mária-Terézia grófné, Szécsenyi István gróf nagynénje. Antal meghalt 1842. június 20-ikán Kehidán 53 éves korában, s a kehidai temető kápolnai sírboltjában van eltemetve. Mint az 1809-iki nemes fölkelő sereg tisztje, utóbb zalamegyei alispán és országgyűlési követ, a haza legjelesbjei közé küzdötte föl magát.⁵⁾

2. *József Klára*, született 1791. február 14-ikén Söjtörön. Keresztszülei: Deák József és Deák Anna. Nőül ment nemeskéri Kiss Józsefhez⁶⁾ s Pakson lakott, ahol el is halálozott.

3. *János Eduárd*, született 1792. május 17-ikén Söjtörön; meghalt 1796. január 16-ikán ugyanott. Keresztszülei: Sárkány Gábor és Hertelendy, Anna.

1) Ennek atyja: Deák Gábor a gösejki Tárnokból eredett, s nejevel: Hertelendy Annával kapta a kehidai birtokot.

2) A kehidai anyakönyvi kivonatokat Ft. Róza János kehidai plebános ur szolgáltatta.

3) Keresztem Söjtörön Deák Ferenc édes anyja s ott elhunyt testvérei sírját; de azokat sem a felső, sem az alsó temetőben nem találtam — A templom déli oldalához van a birtokos családok számára oratorium építve, mely alatt teljesen befalozott sírboltok számára oratorium építve, mely alatt teljesen befalozott sírboltok vannak. Ma már azt sem tudni, hogy hol van a sírbolt nyílása. Valószínűnek tartom, hogy a Deák-családnak Söjtörön elhunyt tagjai e sírboltban nyugszanak.

4) Föt Pajthy Elek söjtöri plebános ur közlése.

5) Érdemeit Zalamegye közgyűlése jegyzőkönyvileg is megörökítette. Szövegét l. Könyi M. Deák Ferenc beszédei 1829—1847. 6—9. l.

6) Család tábláját közli Nagy Iván: Magyarország családai Pótkötet, 310. l.

Klára-Emília, született 1793. október hó 28-ikán Söjtörön; gyermektelenül meghalt Pusztá Szent-Lászlón, Söjtör mellett. Keresztszülei: Dervaries Mihály és Tubol Teréz. Klárát nőül vevé Osztrhuber Ferenc, ki utóbb nevét Tarányira változtatta.

5. *Gábor József*, született 1795. február hó 4-ikén Söjtörön; korán elhalálozott. Keresztszülei: Bertalan József és Csányi Teréz.

Ferenc Ignác, született 1800. ápril 18-ikán Söjtörön, meghalt 1801. július 23-ikán ugyanott. Keresztszülei: Hertelendy Ignác és Deák Anna.

7. A hetedik és legutolsó gyermek volt a mi Ferencünk: *Ferenc Antal*, született 1803. október 17-ikén Söjtörön, meghalt Budapesten 1876. január hó 28-ikán. Keresztszülei: Hertelendy Ignác és Deák Anna. Keresztelte Baranyai János söjtöri plebános.

Ferencünk születése édesanyjának életébe került. Az nap halt meg, midőn hetedik gyermekét, Ferencet a világra hozta. Magát Ferencet is csak nagynehezen lehetett a haláltól megmenteni.

Édesatyja legszebb férfikorában, 42-ik évében lett özvegygyé. Söjtörön a bánatos férfit minden korán elvesztett nejeire emlékezteté. Nem is maradt ott soká. Alig másfél évre nejeének elhalálása után oda hagyá Söjtört, s másik birtokára, szülőhelyére *Kehidára* költözött.

Itt tölté Ferencünk első gyermekéveit. A szépen fejlődő gyermek öt éves korában 1808-ban édesatyját is elveszté. A kis árva első neveltetését idősebb testvérei vették át. Házi nevelőül egy szent-ferenci szerzetes is működött.

Még életben levő egykoruak emlékeznek, hogy Ferenc kövér fiú volt és nagy szellemi tehetségeinek igen korán adta jeleit. A család tagjai beszéltek, hogy az elemi iskolákat Kőszegen végezte. Az akkori időből az elemi iskolai növendékekről névjegyzékek nem maradtak fenn; de egy már elhunyt, Koller nevű kőszegi elemi tanító azzal szokott volt dicsekedni, hogy Deák Ferencet ő „tette emberre”, ami megerősíti a család

Tisztán kölcsönös.
Részvényesei nincsenek.

Az összes nyereség a
biztosítottak javára esik.

The Mutual

new-yorki életbiztosító társaság
alapított 1843.

826 millió frank

biztosítási alapjával

a legnagyobb pénztintézet
a világon.

Biztosít emberi életet a legkülönbözőbb
és legelőnyösebb módokat szerint.
Prospectussal és tüzetesebb felvilágosítással szolgál

a vezérigazgatóság Magyarországon
és a szomszéd tartományok részére.

Budapest, Bécsi-utca 5. sz.

Főügynökség Zala-Egerszeg és vidékére
Fenyvesi Miksánál Zala-Egerszegen.

Dr. POPP-féle NÖVÉNYSZAPPAN

vegyelemmezve, s Európa számtalan gyógyszerészeti
és orvosi tekintélye által mint a bőrre nézve a
legmegbízhatóbb és legjobbnak elismerve, s
mindennemű bőrküteg ellen s kiváltképpen
bőrvizketeg, sömör, kosz, a fej- és szakáll-
korpa, fagydag, lábizzadás és var elpen már 18
éve a legnagyobb sikerrel alkalmazva. — Ára 30 kr.

Dr. POPP J. G. urnak

Bécs, I. Bognergasse No. 2.

Miután egy küteget 6 éven át viseltem, mely ellen
4 orvos gyógykezelt a nélkül, hogy azt elvezéltettem volna,
annál fogva menedéket az ön növényzappanában kerestem,
mert az valóban jónak is bizonyult, s én nem vagyok képes
hálamat elegendőképpen kifejezni.

Egyenesen önökhöz fordulok, mert a gyógyszerárakból
többféle fajtát kaptam, meg pedig úgy csomagolva, mint
az önök, de mindazonáltal úgy vélekedem, hogy az mégis
csak hamisítás, mert az ön kedves, szép, sötétszürke szappanomat
csak öntől reményem megszerezni.

Az idemlékelt összeg erejéig felkérem önt, szíves-
kedjek részemre az ön gyógyhatásos növényzappa-
nából küldeni. Mely tisztelettel

Franz Emilia

Prerau Morvaország.

Kaphatók: Zala-Egerszegen: Kaszter Sándor és özv.
Unger Domokosné gyógyszerárakban, Ján Ferenc és Rosent-
hal L. kereskedéseiben; Keszthelyen: Braun C., Szent-
Gróthon: Botfy Péter, Sümegyen: Stamborsky L., Alsó-
Lendván: Fuss T. gyógyárakban. Ugy színtén Magyaror-
szág minden gyógyszerárakban, gyógyfűszer és illatszert
kereskedéseiben.

KALODONT

Kapható a gyógyárakban:
és illatszertészeknél 1 drb 35 krajcár

Csak

az illető, a ki bevásárlásnál a
„Horgony” gyárjegyre ügyel lehet
biztos, hogy nem kapott értéktelen
utántárat.

A Pain-Expeller

„Horgony” legjobban er-
edményes alkalmazható csúsz, hát-
fájdalmak, fejfájás, köszvény, csi-
pőfájdalmak, tagszaggatás és meg-
hűlések ellen, gyakran már egy
bedörzsölés elegendő a fájdalomak
enyhülésére. Minden üveg a gyár-
jeggyel a

„Horgony”

el van látva és ez után könnyen
felismerhető. Minthogy ezen kitűnő
házi szer majdnem minden gyógy-
szertárban 40 kros, 70 kros és 1
frt 20 kros üvegekben kapható,
mindenképpel beszerezhető Csakis
a Richter-féle Horgony-Pain-Ex-
peller.

valódi.

Richter féle türelmi játékok: Gyötörselem,
Keresztjáték, Körrejtély, Fejtörő, Pythagoras stb. sokkal
mulatságosabbak most, mint az előtt, mert az új füzetek
a kettőjátékokra is tartalmaznak feladatokat. Csakis a
„Horgony” gyárjeggyel valódiak. Egy darab ára 35 kr.

Ezer meg ezer szülő dícsérőleg elismerte a híres Richter
féle

Horgony-Kőépitőszekrények

nagy nevelési értékű, jobb és értékesebb játék nem létezik,
sem gyermekek, sem felnőttek számára. Leg-
jobb, és tekintetbe véve a tartósságot

a legolcsóbb karácsonyi ajándék

kis és nagy gyermekeknek. — Részletesebben
erről, valamint a türelmi játékokról a pompás
épitményekkel ellátott új árjegyzékben találai,
melyet minden szülőnek ajánljunk, hogy
kellő időben érdemes játékokat válasszhassanak
gyermeküknek. Ezen könyveket alulirt
cégől ingyen és bérmentesen kapható. Mind-
azon kőépitőszekrények, melyek csomagolásán
a „Horgony” gyárjegy hiányzik, közönséges
és kiegészítésre hasznavehetetlen utántárat;
ennél fogva mindig kifejezetten csak

Richter féle Horgony-Kőépitőszekrényei
kérendők és csak azok fogadandók el, mert eddig felülmúlhatat-
lanok s melyek 35 krtól egészen 5 frtig sőt ezen felül is minden
finomabb játékszerek kedésben készleten tartatnak.

Richter F. Ad. és társa

Elősz. nagy. csász. és kir. szabadalm. kőépitőszekrénygyár
Bécs, I. Nibelungengasse 4.

Boreladás.

Bessenyőben (u. p. Zala-
Egerszeg) Skublics István
földbirtokosnál eladó:

1890. évi rizlingi bor 38 hectoliter

1892. évi rizlingi bor 28 hectoliter

1892. évi boczföldi fehér bor 33 hectoliter.

A bor peronospora mentes,
permetezett szőlőn termett.

Tisztelt vevőimmel, kik Zalából
becses rendelményeikkel oly sűrűn fel-
keresni szívesek voltak, tudatom, hogy
az oly gyorsan országshírűvé lett Tata-
tővárosi magyar

sport fluid

ezen legújabb és legkitűnőbb resti-
tutions fluid, mely lovak lapocka sánti-
tása, ficamodásai és gyenge végtagok
erősítésére szolgáló gyógyszer Zala-
Egerszegen és kapható:

t. Kaszter Sándor gyógyszerész urnál.

A sport-fluid olcsóbb és több is,
mint bármely forgalomban levő resti-
tutions-fluid, hatása pedig magasan
fölülte áll a többi hasonló készit-
ményeknek.

Célszerű tokban; magyar, német,
angol és francia használati utasítással
együtt 1 üveg ára 1 frt 20 kr.
tisztelettel

Karika Béla

gyógyszerész a Tata-tővárosi magy. Sport-
fluid feltalálója és az „Angyal” gyógyszerár
és vegyszertári laboratórium tulajdonosa.
Csak valódi és védjeggyel ellátott vevéssek!

Kövér disznók eladása.

Alulirotnál kapható
14 darab jól kihizott

disznó.

Megtekinthető Ságodon.

Augusztin Ágoston.

Kiadó lakás.

Zala utcában

Hagymássy pavillonban

egy két szoba és mellékhelyi-
ségekkel álló csinos lakás
azonnal bérbe adandó, bőveb-
bet ugyanott szíveségből
Beniske urnál.

422/v. 1892.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c.
102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zala-
egerszegi kir. járásbíróóság 5526. számú végzése által
Böröcz Erzsé zalaegerszegi lakos végrehajtató javára
Kálmán István teskándi lakos ellen 100 frt tőke, ennek
1891. május hó 1 től járó 6% kamatja, ugy járuléka
erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírői-
lag lefoglalt és 356 frtra becsült 1 sertés, 2 ló, szalmás
gabona és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilván-
os árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek
a helyszínén, vagyis Teskándon leendő eszközésére 1892.
évi november hó 29 ik napjának délelőtt 10 óra
határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-
nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett
ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107.
§ a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is
eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi
LX. t. c. 108. § ában megállapított feltételek szerint
lesz kifizetendő.

Kelt Zala-Egerszegen, 1892. november 10-én.

Nemes Sándor, kir. bir. végrehajtó.

ad/4141. p. 1892.

Hirdetmény.

Alulirotn kiküldött törvényeségi bíró
által közzé tétetik, miszerint Zalame-
gye Cséb község volt urbéresei a
4249—4317/p. 1891. sz. trvszki vég-
zéssel megengedett legelő és erdő fel-
osztási ügyben az osztályozási, illetve
becslési és elhelyezési egységnek hi-
telesítését kérték, a mely kérvényre
az összes érdekeltek meghallgatása cél-
jából tárgyalási határnapul az 1892.
évi november hó 29-ének d. e. 9 óra-
ja a helyszínére Cséb községbe, a
községbíró házához kintüzetett, s ennél-
fogva felhivatnak mindazok, a kik
ezen ügyben érdekeltek, hogy a fenti
helyen és napon annál is inkább meg-
jelenjenek, mivel elmaradásuk esetén
érdekeik dr. Szigethy Elemér ügyvéd,
kirendelt ügygondnok által fognak
képviseltetni.

Zala-Egerszegen, 1892. nov. 12.

Nagy Géza

kik. kir. trvszki bíró.

451/1892. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c.
102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az alsó-
lendvai kir. járásbíróóság 4753/91. számú végzése által
gróf Zichy Ágoston felperes végrehajtó javára Tratnyek
Iván kispalmai lakos ellen 616 frt tőke, ennek 1890.
évi szeptember 29 től járó 8% kamatja, ugy járuléka
erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírői-
lag lefoglalt és 750 frtra becsült két kancaló, két csikó
és egy lószekérből álló ingóságok nyilvános árverés útján
leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén,
vagyis Kis-Palánán alperes lakásán leendő eszközésére
1892. évi december hó 1-ső napjának délelőtt 10 óra
határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-
nel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett
ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107.
§ a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is
eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi
LX. t. c. 108. § ában megállapított feltételek szerint lesz
kifizetendő.

Kelt Alsó-Lendván, 1892. évi november hó 22-ikén.

Zakó Dániel,
kir. bir. végrehajtó.